

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4578/2023
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Николић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник у поступку по ревизији Бојана Дробњак, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о поклону, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 654/22 од 20.06.2022. године, у седници одржаној 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 654/22 од 20.06.2022. године у усвајајућем делу.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 70/18 од 26.11.2019. године, ставовима првим и другим изреке, одбијени су примарни и евентуални тужбени захтеви којим је тужиља тражила да се утврди да је ништав уговор о поклону закључен у Београду 30.08.2013. године између тужиље као поклонодавца и тужене као поклонопримца, оверен код Основног суда у Сремској Митровици под бројем ОвЗ 2742/2013 од 30.08.2013. године и да се поништи исти уговор о поклону, те да се утврди да је тужиља на основу пресуде овлашћена да изврши одговарајући упис промене стварних права на непокретности у РГЗ СКН Сремска Митровица, лист непокретности број .... к.о. ..., кч. број ... и ..., на начин да се у том јавном регистру непокретности успостави пређашње стање какво је било пре закључења наведеног уговора о поклону. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове поступка у износу од 91.500,0 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж Гж 654/22 од 20.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиље и преиначена првостепена пресуда у делу одлуке о примарном тужбеном захтеву тако што је утврђено да је ништав уговор о поклону закључен у Београду 30.08.2013. године између тужиље као поклонодавца и тужене као поклонопримца, оверен код Основног суда у Сремској Митровици под Ов 3 број 2742/2013 од 30.08.2013. године и да је тужиља на основу пресуде овлашћена да изврши одговарајући упис промене стварних права на непокретности у РГЗ СКН Сремска

Митровица, лист непокретности број ... к.о. ..., кч. број ... и ..., на начин да се у том јавном регистру непокретности успостави пређашње стање какво је било пре закључења уговора о поклону, док је у делу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву којим је тужила тражила да се поништи наведени уговор о поклону првостепена пресуда укинута, а тужена је обавезана да тужили на име трошкова парничног поступка исплати износ од 407.350,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да исплати тужили на име трошкова жалбеног поступка износ од 128.260,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на чланове 403. и 404. Закона о парничном поступку.

Тужила је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова за његов састав.

С`обзиром на то да је другостепени суд након отварања расправе одлучио о жалби тужиле тако што је првостепену пресуду делимично преиначио и усвојио примарни тужбени захтев, а делимично укинуо, Врховни суд је претходно оцењујући дозвољеност ревизије, нашао да је ревизија дозвољена у смислу члана 403. став 2. тачке 2. и 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23, у даљем тексту: ЗПП), па нема законских услова за одлучивање о ревизији тужене као о изузетно дозвољеној примени члана 404. став 1. ЗПП.

Испитујући правноснажну другостепену пресуду у побијаном делу применом члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на друге битне повреде поступка из члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП које могу бити ревизијски разлог. Ревидент се паушално позива на учињену битну повреду из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом, али не указује ни на једну конкретну повреду поступка од стране другостепеног суда.

Према чињеничном стању које је утврдио другостепени суд након одржане расправе, на основу правноснажног решења о наслеђивању Првог основног суда у Београду О 8173/13 од 21.06.2013. године парничне странке су оглашене за наследике иза покојног ВВ бившег из ... са по $\frac{1}{2}$ идеалног дела заоставштине коју чини његов сувласнички удео од $\frac{1}{4}$ идеалног дела к.ч. број ... к.о. ..., земљиште под зградом - објектом површине 49 м^2 , земљиште под зградом - објектом површине 73 м^2 , земљиште под зградом - објектом површине 99 м^2 , остало вештачки створено неплодно површине 6 ари и 16 м^2 и правом сусвојине на сувласничком уделу на три помоћне зграде постојеће на парцели број ..., пошто су се у оставинском поступку прихватиле свог наследног дела. Тужена је и пре покретања оставинског поступка била сувласник са $\frac{3}{8}$ идеална дела предметне непокретности иза свог покојног оца ГГ. По завршетку оставинског рочишта, истог дана 21.06.2013. године, тужила је са супругом тужене ДД и адвокатом Александаром Илићем отишла у канцеларију овог адвоката где је неко од запослних под његовим надзором сачинио специјално пуномоћје по којем је тужила овластила ДД да у њено име и за њен рачун може закључити са трећим лицем по

сопственом избору уговор о купопродаји или уговор о поклону и њима извршити пренос права својине/права коришћења на 1/8 идеалних делова на непокретности коју је стекла по основу наведеног решења о наслеђивању. Истог дана пред Другим основним судом у Београду тужила је оверила ово специјално пуномоћје под бројем Ов I 26054/2013. Тужила тада у адвокатској канцеларији није ништа питала у вези са пуномоћјем из разлога што је непосредно пре тога била на оставинској расправи на којој се прихватила свог наследног дела иза пок. ВВ, а са ДД се договорила да он, пошто је млађи, преузме на себе све како би се оставинско решење спровело у јавним књигама, па је мислила да се оно односи на то. По основу тог специјалног пуномоћја ДД је у име и за рачун тужиле закључио са својом супругом - овде туженом, уговор о поклону предметне непокретности 30.08.2013. године, који је оверен код Основног суда у Сремској Митровици под бројем Ов 3 2742/2013. Као власник целе предметне непокретности, тужена ју је продала 30.09.2013. године трећем лицу по уговореној цени од 3.800.000,00 динара, уговором овереним код истог суда под бројем Ов 3127/2013. Међу парничним странкама није постојао договор да наслеђену непокретност заједно продају, па да тужиле буде исплаћен њен сувласнички део. Тужила је намеравала да свој сувласнички део прода али путем свог адвоката и никада није имала намеру да га поклони туженој јер има своју ћерку и унуке. Тужиле се обраћао пуномоћник тужене адвокат Александар Илић са писменом понудом да јој тужена исплати њен наследни сувласнички део у износу од 4.375 евра. На наведену понуду тужила је одговорила 21.01.2014. године, наводећи да понуда није прихватљива.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 749. и 751. Закона о облигационим односима (ЗОО) сматрао да је специјално пуномоћје које је тужила дала супругу тужене по својој суштини уговор о налогу, те како је исто потписано од стране тужиле и судски оверено, да је и уговор о поклону који је у њено име и за њен рачун на основу овог пуномоћја закључио супруг тужене правно ваљан и важећи правни посао у погледу чијег закључења су се парничне странке све претходно договориле са супругом тужене, налазећи да зато нема услова за утврђивање ништавост овог уговора применом члана 103. ЗОО, нити за његов поништај применом члана 112. ЗОО. Према образложењу првостепеног суда, тужила и ДД су се договорили да продају целокупну непокретност, што је логично и уобичајено када се ради о сувласништву, из ког разлога је тужиле понуђен новчани износ на име њеног сувласничког дела сходно добијеној купопродајној цени према стању на тржишту непокретности у Сремској Митровици. Тужилине наводе да није желела да поклони свој наследни део туженој с обзиром на то да јој га није уступила у оставинском поступку суд није прихватио, јер је оценио логичним да се тужила прихвати свог наследног дела како би остварила право на исплату сувласничког дела по продаји целе непокретности.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и утврдио да је ништав уговор о поклону између тужиле као поклонодавца и тужене као поклонопримаца применом чланова 52. и 53. ЗОО, те да је тужила овлашћена да у катастру непокретности успостави пређашње стање, док је у делу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву којим је тражено да се уговор о поклону поништи, првостепену пресуду укинуо. Оценом изведених доказа, другостепени суд је извео чињенично-правни закључак да је предметни уговор са формалне стране правно ваљан јер је закључен на основу судски овереног специјалног пуномоћја и сам је оверен, али да код тужиле није постојала намера дарезљивости као битан елеменат овог правног посла,

те да постоји разлика између стварне и изражене воље уговарача приликом закључења уговора о поклону, с обзиром да тужилца нија имала намеру да из добротичних побуда поклони туженој свој сувласнички удео на наслеђеној непокретности.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на правилној примени материјалног права.

У конкретном случају ради се о правном послу којим поклонодавац даје или обећава поклонопримцу бесплатно и добровољно неку имовинску вредност, а поклонопримац то прима или прихвата, у смислу правних правила из параграфа 561-568 Српског грађанског законика, који се примењује на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06. арила 1941. године за време непријатељске окупације ("Службени лист ФНРЈ", бр. 86 од 25. октобра 1946, 105 од 27. децембра 1946, 96 од 12. новембра 1947 - обавезно тумачење). За овај уговор је од битног значаја да између странака постоји сагласност о предмету поклоне и да се тај предмет прими на поклон. Ради се о добротичном уговору без накнаде и зато поклон треба да буде резултат добровољног и слободног опредељења поклонодавца. Намера дарожљивости – воља да се поклон учини представља битан елемент уговора о поклону, а побуда за закључење уговора улази у сам основ уговора.

Према члану 52. ЗОО, ако основ не постоји или је недопуштен, уговор је ништав. Према члану 53. истог закона, побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, али ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор, иако је то други уговарач знао или могао знати, уговор ће бити без дејства. Уговор без накнаде нема правно дејство и када други уговарач није знао да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку његовог сауговарача.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да је уговор о поклону који је закључен између парничних странака ништав правни посао због недопуштене побуде и основа за закључење овог уговора на основу чланова 52. и 53. ЗОО. Закључак суда о непостојању намере дарожљивости тужилце као поклонодавца, односно о постојању разлике између њене стварне и изражене воље приликом закључења уговора о поклону који је предмет спора, произилази из следа догађаја који су претходили закључењу овог уговора, а које је другостепени суд утврдио саслушањем парничних странака и оценом свих изведених доказа након одржане расправе пред овим судом. У прилог закључку да недостаје мотив и намера дарожљивости поклонодавца, као и стварна воља да се поклон учини је утврђење другостепеног суда да је тужилца хтела сама преко свог адвоката да прода свој сувласнички удео (а не да га поклони туженој) након што супруг тужене спроведе оставинско решење у катастру непокретности, на шта је уствари желела да га овласти. Имајући у виду да након што се прихватила свог наследног дела на предметној непокретности исти није уступила туженој, а да је истог дана (после оставинске расправе) сачинила наведено специјално пуномоћје, управо због поверења у тужену и њеног супруга. Учинила је груби пропуст и непажњу тиме што није прочитала садржину пуномоћја које му је потписала и оверила (којим га ја овластила да у њено име и за њен рачун располаже теретно или бестеретно наслеђеним уделом непокретности).

Супруг тужене није уговорна страна уговора о поклону, због чега су неосновани наводи ревизије да је и он морао бити обухваћен тужбом као потписник уговора.

Такође, нису основани ни наводи ревизије да је захтевом за утврђење ништавости морало да буде обухваћено и специјално пуномоћје на основу кога је закључен уговор о поклону, будући да је правна ваљаност пуномоћја расправљена као претходно правно питање у смислу члана 12. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Како састав одговора на ревизију није трошак који је био неопходан тужиљи за вођење ове парнице, то је Врховни суд применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић